

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

УТВЪРДИЛ:
ВАНЯ СТОЙНЕВА
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР
НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА И
РЪКОВОДИТЕЛ НА УО НА ОП НОИР 2014 - 2020

У К А З А Н И Я

ЗА СТРАТЕГИИ ПО ПОДХОДА

„ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ“

УПРАВЛЯВАЩ ОРГАН НА ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА

„НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ 2014 – 2020“

Настоящите указания представят необходимата информация, която местните инициативни групи (МИГ) и местните инициативни рибарски групи (МИРГ) да ползват при изготвяне на многофондови стратегии за местно развитие при прилагане на подхода „Водено от общността местно развитие“ (ВОМР), при избор на мерки¹ по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020“ (ОП НОИР).

---

¹ „Мерки“ по отношение на стратегиите за местно развитие се съотнася към „операции“ по отношение на ОП НОИР при програмиране на изпълнението на национално ниво. В настоящия документ е използвана думата „мярка“, в съответствие със съдържанието на стратегиите за местно развитие.

СЪДЪРЖАНИЕ

I.	Общи положения, стратегическа и нормативна рамки.....	3
II.	Приоритет, цели и обхват на подкрепата за WOMP от ОП НОИР (допустими целиви групи).....	7
III.	Допустими дейности по мерките в стратегиите за WOMP.....	9
IV.	Допустими получатели.....	13
V.	Категории разходи.....	14
	1. Допустими разходи.....	14
	2. Недопустими разходи.....	18
VI.	Финансова рамка.....	19
VII.	Демаркация.....	19
	1. Демаркация с други програми.....	19
	2. Демаркация с други операции в рамките на ОП НОИР.....	23
VIII.	Индикатори.....	23
IX.	Специфични указания за кандидатстване и за избор на проекти към стратегии по WOMP от ОП НОИР.....	24
	1. Специфични указания към стратегиите с мерки по ОП НОИР и проектите към тях.....	24
	2. Методика (система от критерии) за определяне на принадлежност към маргинализирани групи.....	29
	3. Методология за техническа и финансова оценка на проектно предложение по процедура за подбор на проекти от МИГ при прилагане на мерки от ОП НОИР в стратегия за WOMP.....	31

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ, СТРАТЕГИЧЕСКА И НОРМАТИВНА РАМКИ

През програмния период 2014-2020 г. България прилага модел за реализиране на интегриран териториален подход чрез инструмента ВОМР с използване на инвестиции от Европейския социален фонд. Този модел се прилага само за райони, отговарящи на спецификите и изискванията посочени в чл. 32 до 35 от Регламент 1303/2013 г. на Европейския парламент и на Съвета (Общия регламент)², свързани с планирането и прилагането на подхода ВОМР, като в България Споразумението за партньорство предвижда ВОМР да се прилага на териториален принцип – на ниво община или група от съседни общини с обхват на населението между 10 000 и 150 000 жители. Подходът ВОМР се прилага в рамките на селските райони, рибарските райони и териториите със специфични характеристики, определени в Националната концепция за пространствено развитие. Ще бъде използван опита от прилагания през периода 2007 – 2013 г. в селските райони подход ЛИДЕР. Чрез прилагане на концепцията за ВОМР се търсят подходи за определяне и водене на целенасочена и интегрирана политика за съхраняване на спецификата на териториите и преодоляване на наличните разнопосочни проблеми. Прилагането на принципа за ВОМР цели постигането на концентрация и целесъобразност на средствата, ефективност и ефикасност при управлението им, както и гарантиране на тяхната целенасоченост. Инвестициите в реализацията на местни стратегии за развитие, разработени и изпълнявани чрез подхода „отдолу-нагоре” гарантира хармонично и балансирано развитие и преодоляване на социалните, икономическите и териториалните различия на обхванатите територии спрямо останалата част на страната.

Финансирането чрез ОП НОИР е насочено към повишаване качеството на образователните услуги и подобряване на достъпа до образование на деца и ученици от различни маргинализирани групи (етническите малцинства, застрашени от социална

---

² РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1303/2013 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент(ЕО) № 1083/2006 на Съвета

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

изолация и бедност поради редица фактори, деца и ученици, търсещи или получили международна закрила и др.), в малки населени места и трудно достъпни райони. ОП НОИР финансира многофондови стратегии на МИГ/МИРГ чрез подхода WOMP допринасяйки към тематична цел 9, съгласно член 9 от Общия регламент.

Подходът WOMP в стратегии за местно развитие, прилагани от МИГ/МИРГ се базира на следната нормативна рамка:

- Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент(ЕО) № 1083/2006 на Съвета и делегирани регламенти и регламенти за изпълнението му;
- Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25.10.2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета , наричан по-нататък „Регламент № 966/2012“ или Финансов регламент и делегирани регламенти и регламенти за изпълнението му;
- Регламент (ЕС) № 1304/2013 на Европейския парламент и на съвета от 17 декември 2013 г. относно Европейския социален фонд и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1081/2006 на Съвета и делегирани регламенти и регламенти за изпълнението му;
- Закон за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове, Обн. ДВ. бр.101 от 22 Декември 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.43 от 7 Юни 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.74 от 20 Септември 2016г.;
- Постановление № 161 от 4 юли 2016 година за определяне на правила за координация между управляващите органи на програмите и местните инициативни групи, и местните инициативни рибарски групи във връзка с изпълнението на подхода „Водено от общностите местно развитие” за периода 2014-2020 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- Постановление № 162 от 5 юли 2016 година за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г.
- Постановление № 189 от 28 юли 2016 година за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014-2020 г.
- Европейското и национално законодателство уреждащо режим на държавни помощи, когато е приложимо.

Стратегическата рамка за прилагане на WOMP от ОП НОИР на европейско ниво обхваща Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж – Европа 2020 и Обща стратегическа рамка на ЕС (вкл. като Приложение I към Регламент (ЕС) № 1303/2013).

Националните програмни документи, очертаващи приноса на ОП НОИР за подхода WOMP наред със самата програма, са Национална програма за развитие: България 2020 и Споразумение за партньорство на Република България, определящо помощта на Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014-2020 г.

Използването на инструментите на подхода WOMP се прилага при запазване на специфичните за ОП НОИР цели и приоритети, както и на хоризонталните принципи на политиката за изпълнение на Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ).

При разработване и изпълнение на стратегиите за WOMP се прилагат съответните условия на ОП НОИР.

Водещи принципи:

1. Ефективност и ефикасност на инвестициите – избраните дейности следва да отговарят в пълна степен на целите на ОП НОИР, при най-адекватно съотношение между очакваните разходи и ползи. При избора на проекти следва да се гарантира насочване на инвестициите към най-устойчивите предложения с най-ефективно използване на ресурсите;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- 2. Финансиране, основано на нуждите** – избраните мерки следва да отговарят на идентифицираните потребности на целевите групи;
- 3. Релевантност** – избраните операции следва да допринасят за изпълнението на индикаторите за изпълнение и резултат, като следва да е налице ясна връзка между заложените в проекта цели, планираните за изпълнение дейности и очаквани резултати, както и съответна връзка между резултата и размера на разходите, необходими за постигането му;
- 4. Координация, допълняемост и синергия** – при избора на мерки следва да бъде търсена максимална координация, допълняемост и синергия с други програми и инструменти, финансирани със средства от ЕС, държавния бюджет, местния бюджет и други донорски програми.
- 5. Принцип на устойчиво развитие** – при финансирането следва да се търси устойчивост на постигнатите резултати и дългосрочност на очакваните ефекти върху целевите групи;
- 6. Принцип на равните възможности** – насърчаване на равните възможности за всички;
- 7. Избягване на двойно финансиране** – при избора на мерки и времето за тяхното реализиране не е допустимо едни и същи представители на целевите групи да бъдат включвани в едни и същи дейности или да получават едни и същи услуги, финансирани от различни източници (друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма);
- 8. Недопустимост на дейности** – не са допустими за финансиране дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди сключването на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

II. ПРИОРИТЕТ, ЦЕЛИ И ОБХВАТ НА ПОДКРЕПАТА ЗА ВОМР ОТ ОП НОИР

Подкрепата по подхода ВОМР за многофондови стратегии на МИГ/МИРГ от ОП НОИР се предоставя по **приоритетна ос 3 (ПОЗ) „Образователна среда за активно социално включване“, Инвестиционен приоритет (ИП) 9.ii „Социално-икономическо интегриране на маргинализирани общности, като например ромите”**. В изпълнение на заложеното в ОП НОИР по съответната приоритетна ос и инвестиционен приоритет на свое заседание Комитетът за наблюдение (КН) на програмата прие методология и критерии за подбор на операция с наименование **„Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и в трудно достъпните райони“**.

Специфичната цел на ОП НОИР по ИП 9.ii е: Повишаване броя на успешно интегрираните чрез образователната система деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми.

Основната цел на операция „Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и в трудно достъпните райони“ е: подкрепа за социално включване на деца и ученици от маргинализираните групи чрез подобряване на достъпа им до качествено образование.

Специфични цели на операцията са:

- а) повишаване на качеството на предучилищното и училищното образование, вкл. професионалното образование, в малките населени места;**
- б) подобряване на достъпа до предучилищното и училищното образование, вкл. професионалното образование, в малките населени места;**
- в) намаляване броя на необхванатите от образователната система, на отпадащите от училище и на преждевременно напусналите училище.**

Подходът ВОМР способства за решаване на проблемите с достъпа до образование на застрашените от отпадане, както и с ефективно включване и повишаване на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

образователните резултати на маргинализираните общности по места, отчитайки местната идентичност и местните социално-икономически проблеми, като осигурява синергия на Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ).

Допустими целеви групи по процедура „Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и в трудно достъпните райони“ :

- **Деца и ученици от маргинализирани групи, включително роми;**
- **Родители/настойници от маргинализираните групи, включително роми.**

ВАЖНО! С цел постигане на интеграционен ефект от проектите дейности, са допустими разходи за деца и техните родители/настойници, които не са представители на маргинализираните групи.

В съответствие с определението за маргинализирани групи, дадено в Споразумението за партньорство на Република България за програмен период 2014 – 2020 г., Министерството на образованието и науката (МОН) разработи методика (система от критерии) за определяне на децата и учениците, за които съществува риск от образователно изключване и на които следва да се осигури допълнителна помощ за преодоляване на този риск. Съгласно тази методика и с оглед специфичните цели и задачи на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОП НОИР), за целите на настоящата операция в понятието „маргинализирана група“ ще се включват деца и ученици, които имат ограничен достъп до качествени образователни услуги, поради проблеми в социално-битовата им среда, ниския образователен статус на родителите им, етнокултурните им различия или териториалните особености на населеното място. Това води до риск от ранното им отпадане от образователната система и последваща социално-икономическа изолация. Методиката е дадена по-долу в раздел IX.

Териториалният обхват при прилагане на подхода ВОМР са селските райони, рибарските райони и други територии със специфични характеристики в зависимост от условията за допустимост на оперативните програми, включени в подхода. Териториите на селските райони са посочени в приложение № 3 на ПМС № 161/2016 г.,

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

тези със специфични характеристики са посочени в приложение № 2 на ПМС № 161/2016 г., териториите на рибарските райони на ВОМР са посочени в приложение № 1 на ПМС № 161/2016 г.

Подходът ВОМР не се прилага за населени места, за дейности, подпомагани по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие” от Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г.(чл.4,ал.5от ПМС № 161/2016 г.).

За една територия се одобрява една МИГ или една МИРГ и се изпълнява една стратегия за ВОМР, подкрепена от повече от един фонд и включваща финансиране едновременно от ЕЗФРСР и ЕФМДР.

Очакваният принос на многофондовите стратегии на МИГ/МИРГ по подхода ВОМР към ОП НОИР е осигуряване на условия за ранното интегриране в образователната система на деца и ученици от маргинализирани групи, осигуряване на условия за достъп до качествено образование, подобряване на материалните условия, условия за намаляване броя на обособените по етнически признак детски градини и училища, условия за увеличаване броя на интегрираните ученици, запазване и развитие на културната идентичност и осигуряване на среда за преодоляване на негативни обществени нагласи.

III. ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ ПО МЕРКИТЕ В СТРАТЕГИИТЕ ЗА ВОМР

Включените в стратегиите мерки и техният обхват задължително следва да произтичат от включен в стратегиите подробен анализ, очертаващ необходимостта от финансиране на мерки от ОП НОИР с конкретната насоченост.

Подходът за използването на инструментите на ВОМР се прилага на територията на селските райони, рибарските райони и други територии със специфични характеристики, определени в нормативния акт по чл. 28, ал. 1, т. 2 на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ) – ПМС № 161/2016 г.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Конкретно по ОП НОИР, мерките следва да попадат в обхвата на инвестиционен приоритет 9ii - Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите.

Мерките от стратегиите за ВОМР следва да допринасят за постигането на горепосочената специфична цел и инвестиционен приоритет на ОП НОИР.

При избора и формулиране на мерките в стратегията е необходимо точно и ясно да бъдат посочени следните елементи:

- съответствие на мярката с приоритета на ОП НОИР, в т.ч. цел на мярката и принос към определена специфична цел на ОП НОИР;
- съответствие на мярката с идентифицираните проблеми на територията и специфика по отношение на обхванатата територия (съгласно направените анализи);
- целева група и идентифицирани проблеми, които мярката адресира;
- допустими типове бенефициенти съгласно нуждите и анализите на територията;
- допустими дейности за реализиране на мярката, насочени към решаване на идентифицираните нужди и за постигане на целите на стратегията на МИГ/МИРГ;
- иновативни подходи при решаването на идентифицираните проблеми на целевите групи, включително иновативни за територията подходи (ако са идентифицирани такива);
- бюджет на мярката, финансови параметри на проектите, интензитет на финансовата помощ;
- категории допустими разходи;
- индикатори;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- период за реализиране на стратегията и продължителност на проектите;
- критерии за избор на проекти – задължителни съгласно ОП НОИР и специфични за територията, разработени от МИГ/МИРГ в стратегията.

Допустими дейности по проекти към мерките на стратегията от ОП НОИР

1. Дейности за подобряване на достъпа и повишаване на обхвата на децата от маргинализирани групи в системата на предучилищното образование (детски градини и училища, в които има подготвителни групи):

- привличане и включване на допълнителни педагогически специалисти и помощник-учители за работа с деца от тези групи;
- допълнително обучение по български език за децата, за които българският език не е майчин;
- взаимодействие с родители;
- допълнителна работа на педагогическите специалисти с деца от маргинализирани групи (вкл. работа през летните месеци);
- подобряване на материално-битовите условия в образователните институции, включително съвременно ИКТ оборудване и електронни образователни продукти; осигуряване на транспорт и хранене, когато това не се финансира от държавния или общинския бюджет;
- други дейности, включени в общински програми със сходен характер.

2. Дейности за подобряване на достъпа и повишаване на мотивацията на ученици от маргинализирани групи за включване в системата на професионалното образование:

- осигуряване на ученическо общежитие (където е възможно) ;
- осигуряване на хранене в професионалните гимназии;
- осигуряване на транспорт от местоживеене до професионално училище и обратно;
- закупуването на учебници, учебни пособия и материали;
- допълнително обучение за ученици с образователни затруднения;
- подобряване на материално-битовите условия в професионалните гимназии и ученическите общежития, в които са настанени деца учащи в професионални

гимназии, включително закупуване на съвременна ИКТ и оборудване за провеждане на практическо обучение;

- допълнителна работа на педагогическите специалисти с ученици от маргинализирани групи (включително през лятото);
- провеждане на информационни кампании за включване в системата на професионалното образование сред родителите и децата от маргинализираните групи.

3. Дейности за подобряване на достъпа до училищно образование и намаляване на процента на учениците от маргинализирани групи, преждевременно напуснали системата:

- допълнително обучение за преодоляване на образователни трудности;
- привличане и включване на допълнителни педагогически специалисти и помощник-учители за работа с ученици от тези групи;
- взаимодействие с родители;
- допълнителна работа на педагогическите специалисти с ученици от маргинализираните групи (вкл. за обхващането им в системата на образованието и за предотвратяване на преждевременното им напускане);
- хранене в училищата,
- закупуване на учебни материали и пособия;
- подобряване на материално-битовите условия в училищата, включително закупуване на ИКТ;
- други дейности, включени в общински програми със сходен характер.

4. Насърчаване общуването и съвместните изяви между деца/ученици от маргинализирани и не маргинализирани групи, обучаващи се в различни образователни институции на територията на населеното място чрез допълнителни образователни услуги (вкл. през летните месеци).

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

IV. ДОПУСТИМИ ПОЛУЧАТЕЛИ

Допустимите получатели (бенефициенти, кандидати) по мерките следва да са от списъка на допустими бенефициенти (типове бенефициенти) на ОП НОИР по инвестиционен приоритет 9.ii „Социално-икономическо интегриране на маргинализираните общности, като например ромите“. За допустими бенефициенти се посочват само тези видове организации, които могат целесъобразно и обосновано да извършат дейностите.

Местните инициативни групи/местните инициативни рибарски групи (МИГ/МИРГ) не са допустими бенефициенти по ОП НОИР.

Партньорите като вид организации следва да съвпадат с тези, посочени като допустими бенефициенти в ОП НОИР, ИП 9.ii.

По подхода за използването на инструментите на ВОМР по ОП НОИР **допустимите получатели са:**

- Общини;
- Детски градини;
- Училища;

Допустими партньори :

- Общини;
- Детски градини;
- Училища;
- Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) в обществена полза, съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ).

ВАЖНО! Допустимите получатели/партньори следва да имат седалище и адрес на управление на територията на действие на МИГ/МИРГ и да реализират проектите си към стратегиите по подхода ВОМР на същата територия.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

V. КАТЕГОРИИ РАЗХОДИ

1. Допустими разходи

Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент 1303/2013, Регламент 1304/2013, Регламент 966/2012, ЗУСЕСИФ, ПМС № 189/2016 г., ПМС 161/2016 г., ПМС 162/2016 г.

Допустимите разходи се определят на база на изискванията на Глава 5, Раздел I от ЗУСЕСИФ, приложимите подзаконови нормативни актове и национално законодателство и разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1303/2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета.

Съгласно чл. 57, ал. 1 от ЗУСЕСИФ разходите се считат за допустими, ако са налице едновременно следните условия:

1. Разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции и се извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма по чл. 3, ал. 2 от ЗУСЕСИФ;
2. Разходите попадат във включени в документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕСИФ и в одобрения проект категории разходи;
3. Разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги;
4. Разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

5. Разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
6. За направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13 май 2014 г.) и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
7. Разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи, ако е приложимо.

Доколкото друго не е предвидено, разходите са допустими, ако са платени в срока за допустимост на разходите за съответния програмен период.

ВАЖНО! С цел постигане на интеграционен ефект от проектните дейности, са допустими разходи за деца и техните родители/настойници, които не са представители на маргинализираните групи.

I. Разходи за персонал/участници в изпълнение на дейностите

1. Разходи за възнаграждения (включително допълнително материално стимулиране), както и осигурителните и здравноосигурителните вноски за сметка на осигурителя съгласно националното законодателство.
2. Разходи за командировки, съгласно Наредбата за командировките в страната.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- 2.1. Разходи за „пътни“ на персонала, включен в точка 1.
- 2.2. Разходи за „дневни“ на персонала, включен в точка 1.
- 2.3. Разходи за „квартирни“ на персонала, включен в точка 1.
- 2.4. Пътни разходи за лицата от допустимите целеви групи. (извън случаите, в които е предоставен организиран транспорт).

II. Разходи за материали

1. Разходи за канцеларски материали и офис консумативи.
2. Разходи за дидактически материали (учебна литература, помагала, учебни и спортни пособия и др.).
3. Разходи за оборудване и обзавеждане (активи на стойност под прага на същественост).
4. Разходи за гориво (за служебен транспорт на организацията- бенефициент за изпълнение на дейности по проекта).

III. Разходи за услуги

1. Разходи за организиран транспорт при изпълнение на дейностите по проекта, където е приложимо.
2. Режийни разходи за помещенията, в които ще се изпълняват дейности по проекта (разходи за електрически ток, студена вода, отопление, почистване и др.).
3. Разходи за изграждане на образователна ИКТ среда (окабеляване на стаи/кабинети, свързаност на сървър с компютри в мрежа и др.) в училищата и детските градини.
4. Разходи за застраховки за лицата от допустимите целеви групи, където е приложимо.
5. Разходи за хранене в детските градини и училищата.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

6. Разходи за информация и комуникация.

IV. Разходи за провеждане и участие в мероприятия

1. Разходи за организиране и провеждане на мероприятия за лицата от целевите групи.

2. Разходи за участие в мероприятия на лицата от целевите групи.

V. Непреки разходи

1. Разходи за възнаграждения на екипа за организация и управление на проекта, включително осигурителните и здравно-осигурителните вноски за сметка на осигурителя съгласно националното законодателство.

2. Разходи за командировки на екипа за организация и управление на проекта, съгласно Наредбата за командировките в страната.

3. Разходи за канцеларски материали и офис консумативи.

4. Режимни разходи при ползване на офис за администриране на проекта (разходи за електрически ток, студена вода, отопление и др.).

5. Разходи за наем на офис за администриране на проекта.

ВАЖНО! След утвърждаване на Национални методологии за определяне размера на сумите по формите, посочени в чл.55, ал.1, т.2-4 от ЗУСЕСИФ - „опростено отчитане на разходите“, в условията за кандидатстване ще бъде описано за кои от допустимите категории разходи ще се прилага опростеното отчитане.

2. Недопустими разходи:

- разходи, финансирани по други операции, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма за едни и същи дейности;
- глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута;
- разходи за възстановим ДДС;
- закупуване на дълготрайни материални активи – нови и втора употреба;
- разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция;
- лихви по дългове, с изключение на свързаните с безвъзмездна финансова помощ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
- разходи за закупуване на инфраструктура, земя и недвижимо имущество;
- разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и/или попълването на документите за кандидатстване за финансова подкрепа.

На основание на чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕСИФ не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него.

МИГ/МИРГ гарантира за всяка процедура за подбор на проекти изпълнение на изискванията по отношение на допустимите/недопустимите за финансиране категории разходи чрез залагане на съответните проверки. Разходите трябва да съответстват на избраните мерки и целите на стратегията по подхода ВОМР при спазване на посочените по-горе изисквания.

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ под внимание се взимат само „допустимите разходи“.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

В Условието за кандидатстване МИГ/МИРГ посочват условията за допустимост на разходите в съответствие с избраните мерки в стратегията по подхода ВОМР.

VI. ФИНАНСОВА РАМКА И ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ПРОЕКТИТЕ

Максималният размер на общия публичен принос от ОП НОИР в една многофондова стратегия на МИГ/МИРГ е 500 000 евро или 977 915 лв.

Максималният размер на допустимите разходи за един проект към стратегия за ВОМР, който може да бъде предоставен на бенефициент от ОП НОИР е 200 000 евро или 391 166 лв.

Минималният размер на допустимите разходи за един проект към стратегия за ВОМР, който може да бъде предоставен на бенефициент от ОП НОИР е 50 000 лв.

Интензитетът на помощта е 100% - не се изисква съфинансиране от страна на бенефициентите с проекти по мерките от ОП НОИР в стратегиите за ВОМР на МИГ/МИРГ.

Период за прилагане на стратегии за ВОМР с мерки от ОП НОИР: 2017 – 2023 г.

Продължителност на проектите, финансирани по стратегии за ВОМР от ОП НОИР, е не повече от три години за всеки отделен проект.

VII. ДЕМАРКАЦИЯ

1. Демаркация с други програми

Демаркацията на ОП НОИР 2014 – 2020 г. с други програми е подробно уредена в Раздел 8. „Координация между фондовете, ЕЗФРСР и ЕФМДР и координация с други инструменти за финансиране, национални и на Съюза, както и с ЕИБ“.

В точка 8.1. от този раздел „Координация с други фондове на ЕСИФ (ЕФРР, ЕСФ, Кохезионен фонд, ЕЗФРСР, ЕФМДР) са представени демаркацията и допълняемостта на

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

ОП НОИР с ОПРЧР, ОПИК, ОПРР, ОПОС, ОПДУ, ОПТТИ, ПРСР, ЕФМДР и Програми, съфинансирани по цел „Европейско териториално сътрудничество“.

В точка 8.2. от този раздел „Координация с други инструменти на ЕС (Хоризонт 2020, Life+, инструмента за свързване на Европа, програма за конкурентоспособност на МСП, Еразъм, и др. са определени демаркациите с цитираните инструменти на ОП НОИР.

Специално внимание при подхода WOMP отделяме на демаркация и допълняемост между **ОП НОИР и ОП РЧР**, т.к. те имат редица пресечни точки, а именно:

- финансират се от ЕСФ,
- имат идентични инвестиционни приоритети – ИП 9.ii на ОП НОИР и ИП 2.1. на ОП РЧР,
- допринасят за постигане на цели, заложи в редица рамкови и стратегически документи (Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020); Националната стратегия за учене през целия живот за периода 2014-2020 г.; Националната стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията (2011-2020) и др.

Демаркацията между ОП НОИР и ОП РЧР при прилагане на подхода WOMP в многофондовите стратегии на МИГ/МИРГ следва да бъде следната:

А. Демаркация по кандидати с проекти по стратегии за WOMP

ОП НОИР ще подкрепя кандидати само от сферата на образователната система – детски градини, училища (вкл. професионални училища) и общини.

ОП РЧР подкрепя кандидати като: доставчици на социални и здравни услуги; общини и райони на общини; организации, предоставящи посреднически услуги; обучителни организации извън формалното образование; центрове за информация и професионално ориентиране извън формалното образование; читалища; неправителствени организации (НПО); социални предприятия и кооперации на хора с увреждания; регистрирани поделения на вероизповеданията.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Допустимите бенефициенти по ОП НОИР кандидатстват само с едно проектно предложение по ИП „Социално-икономическо интегриране на маргинализираните общности като например ромите” към стратегия за ВОМР.

Б. Демаркация по дейности

ОП НОИР ще подкрепя дейности по проекти на допустими кандидати, осъществявани в рамките на самия образователен процес и съпътстващите допълнителни дейности в образователните институции; дейности за подобряване на образователната среда – обзавеждане и оборудване за нуждаещите се училища, осигуряване на консумативи, материали, техника за занимателни, развлекателни, спортни, библиотечни и ИКТ дейности; дейности, улесняващи достъпа до образование на маргинализираните общности, като транспорт и хранене, където е приложимо; дейности за насърчаване на родителите като преки участници в образователния и възпитателния процес на подрастващите; дейности, подкрепящи преодоляване на негативни обществени нагласи спрямо маргинализираните групи; дейности за съвместни инициативи за различните етноси за предотвратяване отпадането от предучилищното, училищното и професионалното образование в селските и рибарските райони и териториите със специфични характеристики.

ОП РЧР ще подкрепя дейности, предоставящи „социален пакет“ за маргинализираните целеви групи и извън тях, които са извън обхвата на образователния процес и неотменно съпътстващите го допълнителни дейности в образователната система.

Демаркацията по дейностите е необходима за всеки бенефициент и всеки проект съгласно изискванията на двете програми. При идентични дейности по двете програми МИГ/МИРГ задължително отчитат специфичните критерии за избор на проекти по ОП НОИР и съответно по ОП РЧР, като при покана за проекти по стратегията за ВОМР се определя кои дейности от коя програма ще се финансират, според допустимите кандидати, партньорството и принципа на проверка за двойно финансиране.

В. Демаркация по място на изпълнение

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Съгласно нормативната рамка, стратегиите за ВОМР и проектите, финансирани по тях, се изпълняват на териториите на МИГ/МИРГ. В тази връзка за целите на демаркацията между ОП НОИР и ОП РЧР по този приоритет е задължително разграничението, че **дейности на териториите на детските градини и училища, както и на центрoвете за подкрепа за личностното развитие се финансират само от ОП НОИР. Дейности на допустимите бенефициенти, осъществявани извън териториалния обхват на детски градини, училища и центрове за подкрепа на личностното развитие, задължително следва да са присъщо необходими за постигане на целите на проектите, стратегиите за ВОМР и ОП НОИР и категорично обосновани в проектното предложение. Допустимите кандидати следва на база анализ да са обосновали и избрали кои дейности и проекти ще се финансират по ОП НОИР и кои по ОП РЧР.** Дейностите, част от образователния процес в детските градини и училищата, в т.ч. превенция на отпадането от училище и др., ще бъдат подкрепяни по линия на ОП НОИР, услуги за подобряване достъпа до заетост, социални и здравни услуги, мерки за преодоляване на негативни стереотипи и развитие на местни общности ще се подкрепят по ОП РЧР.

Дейностите по ОП НОИР се изпълняват само в населени места от териториите на МИГ/МИРГ, съгласно чл. 4 на ПМС № 161 от 4 юли 2016г. за определяне на правила за координация между управляващите органи на програмите и местните инициативни групи, и местните инициативни рибарски групи, във връзка с изпълнението на Подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2014 – 2020 г. и Приложения 1, 2 и 3 към него за рибарски, селски райони и територии със специфични характеристики, в зависимост от условията за допустимост на ОП НОИР.

ВАЖНО! Демаркацията между ОП НОИР и ОП РЧР върви едновременно по всички изброени по-горе демаркационни линии.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

2. Демаркация с други операции в рамките на ОП НОИР

Демаркация между операциите в рамките на ПО 3 от ОП НОИР:

Разграничително условие за кандидати с проекти по стратегии за ВОМР е, че бенефициенти и партньори, изпълняващи проекти по националните покани за операция BG05M2OP001-3.002 „Образователна интеграция на учениците от етническите малцинства и на учениците, търсещи или получили международна закрила“ на ОП НОИР и операция BG05M2OP001-3.001 „Подкрепа за предучилищното образование и подготовка на деца в неравностойно положение“ при кандидатстване с проекти по настоящата операция следва да **предвидят дейности, които не съвпадат с дейностите по одобрените проекти по горесцитираните две операции, или да гарантират, че участниците от целевите групи в проектите са различни, ако проектите се застъпват в периода на изпълнение.**

Бенефициенти по операцията, изпълнявана съвместно с МТСП и МРРБ „Интегрирани мерки за подобряване достъпа до образование“, при кандидатстване с проекти по настоящата операция следва да **предвидят дейности, които не съвпадат с дейностите по настоящата операция, или да гарантират, че участниците от целевите групи, в проектите са различни, ако проектите се застъпват в периода на изпълнение.**

В проектите към стратегии за ВОМР по ОП НОИР следва да е посочено какви предходни проекти на бенефициентите/партньорите допълват и надграждат, спазвайки изискванията за демаркация и допълняемост, независимо по какви национални или международни програми или инструменти са реализирани, вкл. по линия на националния бюджет чрез Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ).

VIII. ИНДИКАТОРИ (ПОКАЗАТЕЛИ)

При определяне на индикаторите към всяка от мерките в стратегиите и в проектите е необходимо да се вземе предвид следното:

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- Индикаторите за изпълнение отразяват включените в мярката и в проектите целеви групи.

Задължителен индикатор за изпълнение по мерките от ОП НОИР в стратегиите и в проектите :

- **Брой деца, ученици и младежи от маргинализирани общности (вкл.роми), участващи в мерки за образователна интеграция и реинтеграция.**
- Индикаторите за резултат следва да отразяват цялото очаквано въздействие върху целевите групи (по съответната специфична цел, съобразно планираното въздействие върху целевите групи чрез избраните дейности)

Задължителен индикатор за резултат по мерките от ОП НОИР в стратегиите и в проектите:

- **Брой деца, ученици и младежи от етнически малцинства (вкл.роми), интегрирани в образователната система.**

В зависимост от спецификата на мярката, в нея могат да бъдат включени допълнителни индикатори за изпълнение и за въздействие, като те следва да са съобразени с целевата група и очаквания резултат за тях и спецификата на територията, изведена от анализите.

IX. СПЕЦИФИЧНИ УКАЗАНИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ И ЗА ИЗБОР НА ПРОЕКТИ КЪМ СТРАТЕГИИ ПО ВОМР ОТ ОП НОИР

1. Специфични указания към стратегиите с мерки по ОП НОИР и проектите към тях

Страгиите по подхода ВОМР на МИГ/МИРГ, които включват мерки по ОП НОИР задължително отразяват в тях специфичните за програмата характеристики – цели, приоритети и хоризонтални принципи на политиката за изпълнение на ЕСИФ, както и настоящите Указания.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

ДЕМАРКАЦИЯ

С цел постигане на изискването за демаркация – раздел 8 от ОП НОИР и раздел VII от настоящите Указания при разработване на многофондовите стратегии МИГ/МИРГ следва да отрази демаркационните линии.

ВАЖНО! Демаркацията между ОП НОИР и ОП РЧР върви едновременно по всички изброени в настоящите Указания демаркационни линии.

В стратегиите си МИГ/МИРГ следва да отразят изискване за демаркация и допълняемост относно проекти в рамките на ОП НОИР. (Раздел VII от настоящите Указания).

Допустимите кандидати с проекти към одобрени за финансиране многофондови стратегии за ВОМР кандидатстват само с едно проектно предложение по настоящата операция.

ПОДБОР НА ПРОЕКТИ КЪМ СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР

Процедурата за подбор на проекти към стратегия за ВОМР се осъществява от МИГ/МИРГ, съгласувано с УО на ОП НОИР и утвърдени условия за кандидатстване и др. документи съгласно чл. 42 от ПМС № 161/2016 г., в т.ч. специфични критерии, предвидени в одобрените стратегии за ВОМР. Подборът на проекти към стратегии за ВОМР е в съответствие с указанията на УО на ОП НОИР, изготвени за прием на проекти съгласно чл.37 от ПМС № 161/2016 г. Указанията за прием на проекти от УО на ОП НОИР включват изискванията към кандидатите и проектите, които ще се финансират от ОП НОИР в рамките на стратегиите, методология и критерии за подбор на проектите и условия за изпълнение на проектите.

Процедурата за подбор на проекти към стратегия за ВОМР, изготвена от МИГ/МИРГ е съгласно **Минималните изисквания**, изготвени от Централното координационно звено

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

(ЦКЗ) в изпълнение на чл. 41, ал.2 от ПМС № 161/04.07.2016 г и съгласуване с УО на ОП НОИР.

Стратегиите по подхода ВОМР на МИГ/МИРГ с мерки по ОП НОИР **задължително** при процедурата за подбор на проекти се съобразяват с Указания за прилагане принципа на екологична устойчивост в контекста на Оперативна програма “Наука и образование за интелигентен растеж”.

Подаването на проектни предложения, както и процесът по оценка от МИГ/МИРГ се провежда в Информационната система за управление и наблюдение (ИСУН 2020).

ВАЖНО! МИГ/МИРГ в своите стратегии за ВОМР задължително определят специфични критерии за подбор на проекти, като прилагат общите критерии за оценка на проектни предложения по ОП НОИР – методология за техническа и финансова оценка.

ДОПУСТИМИ ДЕЙНОСТИ

ВАЖНО!

- 1) Дейностите по операцията трябва да се изпълняват в образователни институции, в които има деца и ученици от маргинализирани групи.
- 2) Допустимите дейности следва да се изпълняват за първи път или да имат допълващ и/или надграждащ ефект, спрямо подобни дейности, финансирани от националния бюджет, бюджета на ЕС и други донорски програми.

ИЗИСКВАНИЯТА КЪМ ДОПУСТИМИТЕ КАНДИДАТИ И ПАРТНЬОРИ

Конкретните изисквания за допустими бенефициенти и партньори се разписват от МИГ/МИРГ в стратегията за ВОМР, съгласно изискванията на ОП НОИР – Указания за ВОМР и критерии за оценка на проектни предложения, като процедурата за подбор на проекти по стратегия за ВОМР се съгласува от МИГ/МИРГ с УО на ОП НОИР.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

ВАЖНО! МИГ/МИРГ са недопустими кандидати с проекти по този приоритет на ОП НОИР.

Партньорството е задължително за допустимите бенефициенти.

Водещата организация и партньорите, (вкл. ЮЛНЦ), **задължително** подписват Споразумение за партньорство, в което детайлно описват ролята и задълженията на водещата организация и партньорите, както и начина на избор на всеки партньор по проекта.

Всички проекти **задължително** се осъществяват съгласувано с Общинските планове за интеграция на ромите на територията на общината и други стратегии, планове и програми, изпълнявани на територията на съответната община в обхвата на стратегиите за ВОМР на МИГ/МИРГ.

ДОПУСТИМИ ПАРТНЬОРИ

Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) в обществена полза, съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ), регистрирани и действащи на територията на МИГ/МИРГ най-малко 12 месеца преди крайния срок за подаване от МИГ/МИРГ на стратегия за ВОМР с многофондово финансиране. В ролята си на партньори, ЮЛНЦ могат да изразходват средства само за дейности, които имат нестопански характер.

ДОПУСТИМИ ЦЕЛЕВИ ГРУПИ И ДОПУСТИМИ РАЗХОДИ

ВАЖНО! С цел постигане на интеграционен ефект от проектните дейности, са допустими разходи за деца и техните родители/настойници, които не са представители на маргинализираните групи.

ВАЖНО! След утвърждаване на Национални методологии за определяне размера на сумите по формите, посочени в чл.55, ал.1, т.2-4 от ЗУСЕСИФ - „опростено отчитане на разходите“, в условията за кандидатстване ще бъде описано за кои от допустимите категории разходи ще се прилага опростеното отчитане.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

СЪОТВЕТСТВИЕ С НОРМАТИВНАТА УРЕДБА ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ

ВАЖНО! МИГ/МИРГ съгласува Условието за кандидатстване за съответствие с приложимите правила за държавни помощи по реда на чл. 3, т.1. от Наредба № 4 от 22.07.2016 г. за определяне на реда за съгласуване на проектите на документи по чл. 26, ал. 1 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ).

Предоставяната по настоящата процедура безвъзмездна финансова помощ (БФП) не представлява държавна помощ (ДП) по смисъла на чл. 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) съгласно съдебна практика на Европейския съд и Съобщение на Европейската комисия от юли 2016 г. относно понятието за държавна помощ, посочено в Член 107, параграф 1 от ДФЕС, общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система, финансирано и контролирано от държавата, се счита за неикономическа дейност.

Когато бенефициентите/партньорите, частни детски градини и училища по Закона за предучилищното и училищно образование и НПО по ЗЮЛНЦ в обществена полза, осъществяват и икономическа дейност, те следва да водят аналитична счетоводна отчетност, която еднозначно да разграничава икономическата от неикономическата дейност.

Допустимите партньори–юридически лица, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ) за общественополезна дейност, когато извършват допълнителна стопанска дейност съгласно чл. 3 от ЗЮЛНЦ следва да имат разграничение на двата вида дейност отразени в устава или учредителния акт и годишните счетоводни отчети. ЗЮЛНЦ следва да докажат, че приходите от определената стопанска дейност (свързана с основната дейност) се използват за постигане на целите на сдружението, не разпределят печалба, имат аналитична счетоводна отчетност на неикономическата от икономическата дейност, видно от устав/учредителен акт, възприетата счетоводна политика и годишни финансови отчети.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

ВАЖНО! Доставчиците на стоки и услуги, необходими за реализиране на дейностите по мярката ще бъдат избирани по реда на Закона за обществените поръчки или на Глава Четвърта от Закона за управление на средствата от Европейския съюз и съответната подзаконовата нормативна уредба, въз основа на открити, прозрачни и недискриминационни процедури.

2. Методика (система от критерии) за определяне на принадлежност към маргинализирани групи

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 – 2020 г. (ОП НОИР) подкрепя достъпа до качествено образование на маргинализирани групи по Приоритетна ос 3 (ПО 3) „Образователна среда за активно социално приобщаване“, Инвестиционен приоритет 9.ii „Социално-икономическо интегриране на маргинализираните общности като например ромите“.

В съответствие с определението за маргинализирани групи, дадено в Споразумението за партньорство на Република България за програмен период 2014 – 2020 г. (СП), Министерството на образованието и науката (МОН) разработи методика (система от критерии) за определяне на децата и учениците, за които съществува риск от образователно изключване и на които следва да се осигури допълнителна помощ за преодоляване на този риск.

Съгласно целите и спецификите на ОП НОИР, както и на операцията „Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и в трудно достъпните райони“ за прилагане на подхода „Водено от общностите местно развитие“ (ВОМР) методиката обхваща критерии, базирани на четири групи фактори, които може да бъдат определени като рискови, съгласно работното определение за маргинализирани групи от СП:

- Първа група: Образователен статус на родителите/настойниците;
- Втора група: Социално-икономически характеристики на семейството;
- Трета група: Териториални особености;
- Четвърта група: Етнокултурни характеристики.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Критерии за определяне на принадлежност към маргинализирани групи за целите на ОП НОИР, включително за операцията по подхода ВОМР

Образователен статус на родителите	Социално-икономически характеристики	Териториални особености	Етнокултурни характеристики
Майката на детето има завършено най-много основно или по-ниско образование	Поне единият от родителите на детето е безработен ¹	Детето живее в село или в обособен квартал в града, характеризиращ се с незадоволителна инфраструктура ²	Майчиният език на детето е различен от българския
Бащата на детето има завършено най-много средно или по-ниско образование	Работата на поне единия от родителите на детето изисква постоянно отсъствие от дома ³	Липса в селото или в обособения квартал в града, където живее детето, на детска градина (ако е от 3-до 7-годишна възраст) или училище (ако е от 7-до 18-годишна възраст)	
	Лоши битови условия в дома на детето ⁴		
	Детето е настанено за отглеждане в семейство на роднини и близки по реда на Закона за закрила на детето		

1. Лице на 18 и повече навършени години, регистрирано в бюро по труда

2. *Инфраструктура, характеризираща се с липса (или налична но нефункционираща) на ВиК, електро-, пътна, комуникационна инфраструктура.*
3. *Отсъствие за 30 или повече последователни дни, за поне 3 периода (независимо дали са последователни или не) в рамките на една календарна година.*
4. *Детето обитава жилище, което се характеризира с липсата на поне една от изброените характеристики: електрификация, водоснабдяване или канализация.*

Методиката за определяне на принадлежност към маргинализираните групи за целите на ОП НОИР предлага следното класифициране:

- Когато дете отговаря на поне 4 от 9-те критерия, то се счита за представител на маргинализирана група за населени места до 20 000 жители.
- Когато дете отговаря на поне 5 от 9-те критерия, то се счита за представител на маргинализирана група за населени места над 20 000 жители.

3. Методология за техническа и финансова оценка на проектно предложение по процедура за подбор на проекти от МИГ при прилагане на мерки от ОП НОИР в стратегия за ВОМР

В своите стратегии за ВОМР МИГ/МИРГ задължително при избора на проекти по мерки от ОП НОИР прилагат методологията, предоставена от УО на програмата. В изпълнение на чл. 37 от ПМС № 161/2016 г. УО на ОП НОИР изготвя указания за прием на проекти.

Задължително е в стратегиите си МИГ/МИРГ да разпишат допълнително специфични критерии при избора на проекти, които отразяват местната идентичност на идентифицираните нужди и избрани приоритети.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

МЕТОДОЛОГИЯ
ЗА ТЕХНИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ПОДБОР НА ПРОЕКТИ ОТ МИГ
ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИ ОТ ОП НОИР В СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР

Раздел	Брой точки
1. ФИНАНСОВ, ТЕХНИЧЕСКИ И АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ	МАКСИМУМ 20
1.1. Опит на кандидата и партньорите в управлението на проекти и/или в сферата на заложените дейности	Максимум 5
Реализирани повече от един проект , сходни по тип и обхват с настоящето проектно предложение, осъществени в партньорство, с видими и устойчиви резултати	5
Поне един осъществен проект, сходен по тип и обхват с настоящето проектно предложение	3
Поне 1 година опит в изпълнението на дейности, подобни на тези, включени в настоящето проектно предложение	1
1.2. Опит на екипа за управление на проекта/ Поотделно се оценява опитът на всеки един от членовете на предложени екип като сборът от отделните оценки се дели на броя на членовете на предложения екип.	Максимум 5
Екипът за управление на проекти има повече от 3 години опит в сходни проекти и дейности	5
Екипът за управление на проекти има повече от 1 година опит в сходни проекти и дейности	3
Екипът за управление на проекти има по-малко от 1 година опит в сходни проекти и дейности	1
1.3. Финансови възможности за реализиране на проекта	Максимум 10
Кандидатът и партньорите разполагат с добри финансови възможности на база годишни финансови отчети за последните две години на стойност равна или по-висока от исканото финансиране и/или са изпълнявали проекти с бюджет от 100 000 до 200 000 евро	10
Кандидатът и партньорите разполагат с добри финансови възможности на база годишни финансови отчети за последните две години на стойност равна или по-висока от исканото финансиране и/или са изпълнявали проекти с бюджет от 20 000 до 100 000 евро	6
Кандидатът и партньорите разполагат с добри финансови възможности на база годишни финансови отчети за последните две години на стойност равна или по-висока от исканото финансиране и/или са изпълнявали проекти с бюджет до 15 000 евро	2
2. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	МАКСИМУМ 40
2.1. Съответствие и принос на проектното предложение към ОП НОИР	Максимум 10
2.1.1. Проектното предложение напълно съответства на целите на конкретната операция на ОП НОИР и допринася за постигането им	10
2.1.2. Проектното предложение частично съответства на целите на конкретната операция на ОП НОИР и частично допринася за постигането им	6
2.1.3. Проектното предложение слабо съответства на целите на конкретната операция на ОП НОИР и приноса му за постигането им не е достатъчно добре обоснован	2
	Максимум 5

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

2.2. Съответствие и принос към стратегия за ВОМР и други общински документи	
2.2.1. Проектното предложение напълно съответства и допринася за изпълнение на Стратегията ВОМР и други общински, стратегически документи (ако са приложени такива)	5
2.2.2 Проектното предложение частично съответства и частично допринася за изпълнение на Стратегията ВОМР и други общински, стратегически документи (ако са приложени такива)	3
2.2.3. Проектното предложение слабо съответства на целите на конкретната операция на Стратегията ВОМР и други общински, стратегически документи (ако са приложени такива) и приноса му за постигането им не е достатъчно добре обоснован	1
	Максимум 5
2.3. Иновативност и добри практики	
2.3.1. Проектното предложение има ярко изразен иновативен характер и/или утвърждава добри практики	5
2.3.2. Проектното предложение частично има иновативен характер и/или по-слабо прилага добри практики	3
2.3.3. Проектното предложение има слабо изразен иновативен характер и/или слабо прилага добри практики	1
	Максимум 10
2.4. Описание на дейностите	
1.Заложените дейности допринасят към задоволяване на потребности на обоснованите цели групи 2.Заложените дейности допринасят за постигане на индикаторите за изпълнение и резултат на операцията, а където е приложимо и към специфични за територията на МИГ допълнителни индикатори 3.Заложените дейности имат иновативен характер и/или надграждащ/мултиплициращ ефект в обхвата на МИГ/МИРГ 4. Заложените дейности отговарят на капацитета на кандидата и партньорите 5. Описанието на дейностите ясно разграничава проекта от сходни по характер проекти, финансирани по ОП РЧР (например: бенефициентът ще работи с родителите в рамките на детската градина/училище като включва само такива дейности/теми, по които същите родители не са обхванати от ОП РЧР); предвидени са източници за информация, доказващи разграничението (присъствени списъци, декларации и др.)	10
Три от горните критерии са изпълнени	6
Един от горните критерии е изпълнен	2
	Максимум 5
2.5.План за действие	
1.Планът за действие има времеви график, който отчита време за подготовка на дейности (вкл. процедури за избор на изпълнител) 2.Планът за действие е балансиран и реалистичен съобразно спецификата на дейностите (напр. учебна година, ваканции, др.) и продължителността на проекта 3.Планът за действие отразява логическата връзка на целите и дейностите на проекта 4.Планът за действие отразява предвидимите рискове при изпълнението на проекта (напр. евентуални закъснения при процедури по ЗОП, при проверка за недопускане на финансиране на икономически дейности, проверки за двойно финансиране и за режим на държавни помощи)	5
Два от горните критерии са изпълнени	3
Един от горните критерии е изпълнен	1
	Максимум 5
2.6. Целеви групи	
1. Целевите групи отговарят на разработената от МОН методика (система от критерии) за определяне на децата и учениците, за които съществува риск от	5

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

образователно изключване и на които следва да се осигури допълнителна помощ за преодоляване на този риск	
2.Целевите групи имат числови стойности	
3.Целевите групи попадат в обхвата на операцията и работата на избраните партньори	
Два от горните критерии са изпълнени	3
Един от горните критерии е изпълнен	1
3. УСТОЙЧИВОСТ	МАКСИМУМ 10
3.1. Мултиплициращ ефект	Максимум 5
1.Проектът предлага възможност за мултиплициране и добавяне на стойност към съществуващи дейности и услуги	5
2. Проектът предлага механизъм за мултиплициране – сред други групи, територии, бенефициенти/партньори	
3.Предвидените дейности за информираност и публичност допринасят за мултиплициращ ефект от проекта	
Два от горните критерии са изпълнени	3
Един от горните критерии е изпълнен	1
3.2. Резултати	Максимум 5
1.Финансова устойчивост след приключване на проекта	5
2.Институционална устойчивост след приключване на проекта	
3.Устойчивост на въздействието върху целевите групи след приключване на проекта	
Два от горните критерии са изпълнени	3
Един от горните критерии е изпълнен	1
4. БЮДЖЕТ	МАКСИМУМ 30
4.1. Логическа обвързаност, целесъобразност и ефикасност на разходите	Максимум 10
4.1.1. Налице е пълна логическа обвързаност на разходите с дейностите и насоченост към постигане на резултатите	10
4.1.2. Налице е частична логическа обвързаност на разходите с дейностите и насоченост към постигане на резултатите	6
4.1.3. Налице е слаба логическа обвързаност на разходите с дейностите и насоченост към постигане на резултатите	2
4.2. Разходите са реалистични и съобразени с пазарните цени	Максимум 10
4.2.1. Планираните разходи са съобразени с количеството, качеството и своевременното изпълнение на дейностите за постигане на резултатите по пазарни цени	10
4.2.2. Планираните разходи са съобразени с дейностите и резултатите без да отразяват динамиката в пазарните цени	6
4.2.3. Планираните разходи са съобразени с пазарните цени, без да отразяват количеството и качеството на заложените дейности и резултати	2
4.3. Разходите спазват принципите за ефективност	Максимум 10
4.3.1. Заложените разходи са планирани за постигане на оптимален ефект на единица разход спрямо заложените цели	10
4.3.2. Заложените разходи са планирани за постигане на добър ефект на единица разходи спрямо заложените цели	6
4.3.3. Заложените разходи са планирани за постигане на задоволителен ефект на единица разходи спрямо заложените цели	2
ОБЩ МАКСИМАЛЕН БРОЙ ТОЧКИ	100

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

КЛАСИРАНЕ НА ПРОЕКТНИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ФИНАНСИРАНЕ ПРИ СЛЕДНИТЕ УСЛОВИЯ:

- **МИНИМУМ ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ: 60**
- **МИНИМУМ ТОЧКИ ЗА РАЗДЕЛ 1. ФИНАНСОВ, ТЕХНИЧЕСКИ И АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ: 10**
- **МИНИМУМ ТОЧКИ ЗА РАЗДЕЛ 2. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО: 25**
- **МИНИМУМ ТОЧКИ ЗА РАЗДЕЛ 3. УСТОЙЧИВОСТ: 5**
- **МИНИМУМ ТОЧКИ ЗА РАЗДЕЛ 4. БЮДЖЕТ: 20**

ВАЖНО! При извършване на техническата и финансова оценка оценителите задължително отразяват мотивите си за присъдения брой точки по всеки един от критериите. Точки „0“ се присъждат когато не е изпълнено нито едно от посочените изисквания/критерии.